

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1582
Toplantı Tarihi/Sayısı : 16.1.2024/41
Karar Numarası : 2024/95
Başvuran : O.G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Bakanlar Kurulunun 4/4/2005 tarih ve 2005/8681 sayılı Geliştirme Ödeneği Ödenmesine Dair Kararı kapsamında yalnızca belirli pozisyondaki kişilerin geliştirme ödeneğinden faydalanabilmesinin eşitlik ilkesini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Yozgat Bozok Üniversitesi Hukuk Fakültesinde İdare Hukuku Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yaptığını; 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, geliştirme ödeneği verilecek yükseköğretim kurumlarının, ödeneğin verilmesine ilişkin usul ve esasların ve oran veya miktarların, bu ödenekten yararlanma süresi ile yararlanamayacak olanlar ve diğer hususların Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit edileceği hükmünü içerdiğini; bu çerçevede, geliştirme ödeneğinin öğretim elemanlarına verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu ödenekten yararlanacak olan illerin Bakanlar Kurulunun 4/4/2005 tarihli "Geliştirme Ödeneği Ödenmesine Dair Kararı" ile tespit edildiğini; Bakanlar Kurulunun söz konusu Kararında geliştirme ödeneği ödenmesi öngörülen yerlerde yeni kurulan yükseköğretim kurumlarının fiilen eğitim-öğretim faaliyetine başlamamış olması durumunda bu yerlerdeki yükseköğretim kurumları için belirlenmiş geliştirme ödeneğinin, söz konusu yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretime başlaması konusunda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından izin verilmiş olması kaydıyla ve fiilen eğitim-öğretime başlanıncaya kadar sadece rektör, dekan, yüksekokul müdürü, enstitü müdürü ve konservatuar müdürü olarak atanmış öğretim elemanlarına ödeneceği hükmünün bulunduğu, gelişmekte olan bir üniversitede görev yapmasına ve kadrosunun bulunduğu Hukuk Fakültesinin fiilen eğitim-öğretime başlanmamasına karşın anılan hüküm sebebiyle tarafına geliştirme ödeneği ödenmediğini; ilgili Kanun'a dayanılarak alınan Karar ile idarenin bu husustaki takdir yetkisinin eşitlik ilkesine aykırı bir şekilde kullandığını; nitekim akademisyenlerin görev tanımının fiilen öğrencilere eğitim vermektan ibaret olmadığını; bununla birlikte akademisyenlerin yüksek lisans ve doktoralarını tamamlama, doçent ve profesör olmak için bilimsel çalışmalar yapma zorunluluklarının da bulunduğu ve bunların mesleğin asli ve zorunlu şartları olarak belirlendiğini; bu nedenle belirli pozisyonlardaki kişilere geliştirme ödeneği verilmemesinin eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini; öte yandan öğrenci almayan üniversiteler için de sadece yönetici pozisyonunda olanlara geliştirme ödeneği imkânının sağlanması dolayısıyla aynı birimde görev yapanlara eşitlik ilkesine aykırı olarak farklı muamelede bulunulduğunu, nitekim zorunlu ve istisnai hallerde belli kesimler için uygulanan pozitif ayrımcılık dışında eşitlik ilkesi uyarınca hukuki nitelikleri ve durumları benzer olanlar arasında farklı uygulamaların yapılmaması gerektiğini; sonuç olarak Bakanlar Kurulunun Kararında hukuki durum bakımından aynı konumdaki akademik personel için geliştirme ödeneğinden faydalanma noktasında farklı

uygulamaların öngörülmesi nedeniyle eşitlik ilkesine aykırılığın meydana geldiğini iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)"

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"... i) "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

5. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)"

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya

başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru, Yükseköğretim personeli olan başvuranın Bakanlar Kurulunun 4/4/2005 tarihli "Geliştirme Ödeneği Ödenmesine Dair Kararı"nın kapsamı dışında olması dolayısıyla geliştirme ödeneği alamadığı, sadece belirli pozisyonlardaki kişilere söz konusu ödeneğin verilmesinin eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği iddialarına ilişkindir.

12. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

13. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvuruya konu iddiaların 6701 sayılı Kanun hükümlerinde yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmaması ve yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelini tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

16/1/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye